

Bozsik Gabriella

A Nagy J. Béla helyesírási verseny 2019-es feladatai és megoldásai

*ny. főiskolai tanár, Eger, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem,
Magyar Nyelvészeti Tanszék*

A feladatlap

1. Rövid vagy hosszú a magánhangzó és a mássalhangzó?

Egészítse ki az alábbi szavakat!

káty... (u – ú)

me...bolt (ny – nny)

táv...rda (i – í)

penici...in (l – ll)

k...ntorna (i – í)

négybi...ió (l – ll)

h...di vásár (i – í)

be...sőséges (n – nn)

mell...l (ö – ő)

klorofi... (l – ll)

sz...vesség (i – í)

ját...uk (sz – ssz)

gya...r (u – ú)

diagra... (m – mm)

diktat...rikus (o – ó)

beaján...ak (l – ll)

2. *Ly* vagy *j*? Döntse el, melyik betűvel kell kiegészíteni a példákat!

skatu...a

muszá...

mordá...

gereb...e

se...pít

karva...

vá...ú

zsiva...og

gomo...a

cseve...

zsinde...

má...va

vá...og

mihe...t

la...torja

bo...hos

zsö...e

laká...

ka...la

szerá...

bo...ler

roba...

nyoszo...a

su...kol

naspo...a

foly...on

sa...og

dö...fös

guzsa...

3. Alkosson szó szerkezeteket vagy szóösszetételeket az alábbi szavakból!

nemzeti, szín, szalag:	.....
tébécé, szakorvos:	.....
borostyán, ékszer:	.....
búza, kalász, színű:	.....
export, import, tevékenység:	.....
átvilágító, bíró:	.....
személyi, jövedelem, adó, rendszer:	.....
száztizenöt, évenként:	.....
harminc, ívnyi:	.....
szervetlen, kémia, tanárnő:	.....
száz, milliárdnyi (beruházás):	.....
MÉH, átvevőtelep:	.....
parafa, talpú, papucs:	.....

4. Mindhárom oszlopban talál egy-egy hibás helyesírású szót!

Karikázza be azokat!

tessék-lássék módra	korpás kenyér	igen nagy mértékben
Mississippi	nagy sikerű	nagypéntek
bemutató előadás	számon kér	utasszámláló készülék
fő-építésvezető	Állami Számvevőszék	Kékes tető
hadikórház	vákuumszivattyú	papíralapú
korong alakú	szinuszfüggvény	Zsigmond-korabeli
tabutéma	dobostorta	daragaluska-leves
tb-járulék	oda-vissza utazik	exférj

B feladatlap**1. Mi van a név végén: *i* vagy *y*? Egészítse ki őket!**

Kazincz... Ferenc	Kölcse... Ferenc
Batthyán... Lajos	Andráss... Gyula
Batsány... János	Kányád... Sándor
Thököl... Imre	Bród... Sándor
Egress... Béni	Wesselény... Miklós
Rákócz... Ferenc	Munkács... Mihály
Bessenye... György	Regul... Antal
Kisfalud... Károly	Eszterház... Károly
Apácza... Csere János	Csokona... V. Mihály
Görge... Artúr	Dessewff... Arisztid
Versegh... Ferenc	

2. Kötőjellel, nagykötőjellel vagy különírjuk az alábbi példákat?

Habsburg császár .....
Bajcsy Zsilinszky Endre .....
Herman Ottó Emlékmúzeum .....
Himfy strófa .....
Bartók Béla Pásztor Ditta díj .....
Anjou kori .....
Schubert dalest .....
Derkovits Gyula Terem .....
Kárpát Ukrajna .....
BCG oltás .....
Beatles korszak .....
Kossuth rádió .....
Ikrek csillagkép .....
Maros Körös köze .....
D vitamin tartalom .....

3. Az alábbi tulajdonneveket lássa el raggal és képzővel!

Tulajdonnév	Ragos (-val, -vel) alak	Képzős (-i, -s, -beli) alak
Knezich		
Kossuth		
Werbőczy Miklós		
Schumann		
Michelangelo		
Horatius		

Tulajdonnév	Ragos (-val, -vel) alak	Képzős (-i, -s, -beli) alak
Miskolci Nemzeti Színház		
Keleti pályaudvar		
Rába-híd		
Svájci Államszövetség		
Sebes-Körös-part		
Nyugat-szibériai-alföld		
Szent-Györgyi Albert-díj		
Thália Színház		

4. Válassza el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat!

egyaránt	.....
ofotértes	.....
konklúzió	.....
maharadzsa	.....
peches	.....
fotografál hologram	.....
alexandrinus	.....
infláció	.....
Soós	.....
Fudzi	.....
Bachhal	.....
Maupassant-nal	.....
Bordeaux-ban	.....

Megoldások

A feladatlap

1. Rövid vagy hosszú a magánhangzó és a mássalhangzó?

Egészítse ki az alábbi szavakat!

kátyú (u – ú)

mennybolt (ny – nny)

távírda (i – í)

penicillin (l – ll)

kintorna (i – í)

négybillió (l – ll)

hídi vásár (i – í)

bensőséges (n – nn)

mellől (ö – ő)

klorofill (l – ll)

szívesség (i – í)

játsszunk (sz – ssz)

gyaur (u – ú)

diagram (m – mm)

diktatórikus (o – ó)

bejárnllak (l – ll)

2. Ly vagy j? Döntse el, melyik betűvel kell kiegészíteni a példákat!

skatulya

muszáj

mordály

gereblye

selypít

karvaly

vályú

zsivajog

gomolya

csevej

zszindely

mályva

vályog

mihelyt

lajtorja

bolyhos

zszölye

lakáj

kajla

szeráj

bojler

robaj

nyoszolya

sulykol

naspolya

foljjon

sajog

dölyfös

guzsaly

3. Alkosson szó szerkezeteket vagy szóösszetételeket az alábbi szavakból!

nemzeti, szín, szalag: **nemzetiszín szalag**
 tébécé, szakorvos: **tébécészakorvos**
 borostyán, ékszer: **borostyán ékszer**
 búza, kalász, színű: **búzakalászsínű**
 export, import, tevékenység: **export-import tevékenység**
 átvilágító, bíró: **átvilágítóbíró**
 személyi, jövedelem, adó, rendszer: **személyijövedelemadó-rendszer**
 száztizenöt, évenként: **száztizenöt évenként**
 harminc, ívnyi: **harmincívnyi**
 szervetlen, kémia, tanárnő: **szervetlenkémia-tanárnő**
 száz, milliárdnyi (beruházás): **százmilliárdnyi**
 MÉH, átvevőtelep: **MÉH-átvevőtelep**
 parafa, talpú, papucs: **parafa talpú papucs**

4. Mindhárom oszlopban talál egy-egy hibás helyesírású szót!

Karikázza/jelölje be azokat!

tessék-lássék módra	korpás kenyér	igen nagy mértékben
Mississippi	nagy sikerű	nagypéntek
bemutató előadás	számon kér	utasszámláló készülék
fő-építésvezető	Állami Számvevőszék	Kékes tető
hadikórház	vákuumszivattyú	papíralapú
korong alakú	szinuszfüggvény	Zsigmond-korabeli
tabutéma	dobostorta	daragaluska-leves
tb-járulék	oda-vissza utazik	exférj

B feladatlap

1. Mi van a név végén: *i* vagy *y*? Egészítse ki őket!

Kazinczy Ferenc	Kölcsey Ferenc
Batthyány Lajos	Andrássy Gyula
Batsányi János	Kányádi Sándor
Thököly Imre	Bródy Sándor
Egressy Béni	Wesselényi Miklós
Rákóczi Ferenc	Munkácsy Mihály
Bessenyei György	Reguly Antal
Kisfaludy Károly	Eszterházy Károly
Apáczai Csere János	Csokonai V. Mihály
Görgey Artúr	Dessewffy Arisztid
Verseghy Ferenc	

2. Kötőjellel, nagykötőjellel vagy különírjuk az alábbi példákat?

Habsburg császár **Habsburg császár**
Bajcsy Zsilinszky Endre **Bajcsy-Zsilinszky Endre**
Herman Ottó Emlékmúzeum **Herman Ottó Emlékmúzeum**
Himfy strófa **Himfy-strófa**
Bartók Béla Pásztory Ditta díj **Bartók Béla–Pásztory Ditta-díj**
Anjou kori **Anjou-kori**
Schubert dalest **Schubert-dalest**
Derkovits Gyula Terem **Derkovits Gyula Terem**
Kárpát Ukrajna **Kárpát-Ukrajna**
BCG oltás **BCG-oltás**
Beatles korszak **Beatles-korszak**
Kossuth rádió **Kossuth rádió**
Ikrek csillagkép **Ikrek csillagkép**
Maros Körös köze **Maros–Körös köze**
D vitamin tartalom **D-vitamin-tartalom**

3. Az alábbi tulajdonneveket lássa el raggal és képzővel!

Tulajdonnév	Ragos (-val, -vel) alak	Képzős (-i, -s, -beli) alak
Knezich	Knezichcsel	knezichi
Kossuth	Kossuthtal	kossuthi
Werbőczy Miklós	Werbőczy Miklóssal	Werbőczy Miklós-i
Schumann	Schumann-nal	schumanni
Michelangelo	Michelangelóval	michelangelói
Horatius	Horatiusszal	horatiusi

Tulajdonnév	Ragos (-val, -vel) alak	Képzős (-i, -s, -beli) alak
Miskolci Nemzeti Színház	Miskolci Nemzeti Színházzal	miskolci nemzeti színházi
Keleti pályaudvar	Keleti pályaudvarral	Keleti pályaudvari
Rába-híd	Rába-híddal	Rába-hídi
Svájci Államszövetség	Svájci Államszövetséggel	svájci államszövetségi
Sebes-Körös-part	Sebes-Körös-parttal	sebes-Körös-parti
Nyugat-szibériai-alföld	Nyugat-szibériai-alfölddel	nyugat-szibériai-alföldi
Szent-Györgyi Albert-díj	Szent-Györgyi Albert-díjjal	Szent-Györgyi-Albert-díjas
Thália Színház	Thália Színházzal	Thália színházi

4. Válassza el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat!

egyaránt:	egy-a-ránt
ofotértes:	o-fo-tér-tes
konklúzió:	konk-lú-zi-ó
maharadzsa:	ma-ha-ra-dzsa
peches:	pe-ches
fotografál:	fo-to-gra-fál vagy fo-tog-ra-fál
hologram:	ho-log-ram
alexandrinus:	a-le-xand-ri-nus
infláció:	inf-lá-ci-ó
Soós:	Soós
Fudzsi:	Fu-dzsi
Bachhal:	Bach-hal
Maupassant-nal:	Mau-pas-sant-nal
Bordeaux-ban:	Bor-deaux-ban

Tollbamondás

„Ifjú szívekben élek...” (1919–2019)

2019, az Ady-év a megemlékezéseké határon innen és túl a magyarlakta településeken. Ady Endrének, a költőóriásnak versei hangzanak el lépten-nyomon, akár megzenésítve is például általános és középiskolai magyarórákon. Velünk van a mindennapokban is, hisz őelőtte tisztelgünk az *Ady Endre Általános Iskola*, *Ady Endre Gimnázium*, *Ady sétány*, *Ady utca*, *Ady tér*, illetve az *Adylyiget* és *Ady Endre Emlékmúzeum*, *Ady Endre Társaság*, *Ady Endre Művelődési Ház és Könyvtár* stb. elnevezésekkel. De hogy is indult a messiássorsnak érzett életút?

A 19. század második felében a Szilágyságból származó diák szülőhelyén, Érmind-szenten kezdte iskolás éveit, majd a nagykárolyi piarista gimnáziumban és a zilahi kálvinista iskolában folytatta. Ez utóbbiban 1892–96 között már jelentkezett első verseivel, diáklapot szerkesztett, amelyben álnéven publikált is.

1896-ban az akkor 19 éves fiatalember első ízben járt diáktársaival a fővárosban. Még ugyanebben az évben Debrecenben a jogakadémiára iratkozott be, de egy évvel később már a Budapesti Tudományegyetem jogászhallgatói között találjuk. 1898-ban visszakanyarodott a cívisvárosba, ismételten nekirugaszkodott a jogi tárgyak elsajátításának, de nemsokára ezzel a pályával végérvényesen szakított. Az újságírás lépésről lépésre meghódította, ezért meghozta döntését: újságíró lesz. Időközben megjelent első kötete, amelynek címe: *Versek*. Nagyvárad, a Körös-parti Párizs, az Osztrák–Magyar Monarchia egyik kulturált, nagy múltú városa mindvégig kedves hely maradt számára, időnként vissza-visszatért, hisz sok szál kötötte oda. A *Nagyvárad* *Napló* belső munkatársaként már élesen bírálta a klérust, a magyar ugar elmaradottságát és a nagybirtokrendszert. Itt ismerkedett meg továbbá élete egyik nagy szerelmével, Brüll Adéllal az EMKE-kávéházban, aki az együtt töltött évtizedben Párizst és több nyugat-, valamint dél-európai üdülőhelyet ismertetett meg vele. Úgyszintén ehhez a nagy múltú városhoz köthető a szabadkőművességgel való kapcsolata, amelynek nemcsak híve, hanem később bírálója is lett. Nagyvárad jelentette a döntő fordulatot lírájában, hisz itt hallott először Baudelaire-ről, Verlaine-ről, akik igen nagy hatással voltak stílusára, eszmerendszerére, de itt szerette meg Csokonai művészetét is. A Párizsban és a Riviérán – Nizzában, Monte-Carlóban és Monacóban – eltöltött tíz-egynéhány hónap után elbűvölten írt a *Budapesti Napló* számára küldött tudósításaiban a modern *Nyugat* vonzerejéről, a műveltség világcentrumáról. 1908 fontos év, hisz akkor alakult meg Nagyváradon a *Holnap Irodalmi Társaság*, amelynek tagja lett, és ugyanekkor indult a *Nyugat* Budapestben, amelynél élete végéig főmunkatársként tevékenykedett.

A 20. századi első nagy viláégés, a háború 1914-től rendkívül megviselte tés-tét-lelkét, erről tanúskodnak az úgynevezett halálversek. A közel tízéves Léda-szerelmet a szakítás után, 1915-ben a fiatal, rajongó Boncza Bertával, Csinszkával kötött házassága segítette elfelejteni. Hű társa mindvégig odaadóan ápolta nagybeteg férjét a fővárosi Veres Pálné utcai lakásukban.

1919 januárjában a magyar irodalom egyik kimagasló alakjától több tízezren búcsúztak a Magyar Nemzeti Múzeum előtt.